
PLAN RADA I FINANSIJSKI PLAN FONDA ZA INOVACIJE CRNE GORE ZA 2022. GODINU

Podgorica, februar 2022. godine

Sadržaj:

1. Uvod.....	3
2. Pregled inovacionog ekosistema u Crnoj Gori.....	5
3. Programske linije Fonda za inovacije Crne Gore	8
4. Programske linije podrške Fonda u 2022. godini	10
Program inovacionih vaučera	10
Programska linija kolaborativnih grantova za inovacije	10
4.1 Program inovacionih vaučera	11
4.2 Programska linija kolaborativnih grantova za inovacije.....	12
5. Izgradnja informacionog sistema.....	13
6. Stvaranje i jačanje kadrovske baze Fonda	15
7. Brend i kreiranje prepoznatljivosti u javnosti	17
8. Finansijski plan Fonda za inovacije za 2022. godinu.....	18

1. Uvod

Zakonski osnov za osnivanje Fonda za inovacije Crne Gore, društva sa ograničenom odgovornošću, sadržan je u članu 37 Zakona o inovacionoj djelatnosti („Službeni list CG”, broj 82/20) i članu 270 Zakona o privrednim društvima („Službeni list CG”, broj 65/20).

Realizacija programa podrške inovacionoj djelatnosti, u periodu od usvajanja prvog zakona koji je uređivao ovu djelatnost 2016. godine, odvijala se posredstvom službi ministarstava, što u uređenju državne uprave nije adekvatno institucionalno rješenje. Sprovođenje programa podrške kroz grantove, ali i druge vidove državne pomoći za privredne subjekte kao i podsticaja za neekonomske aktere, univerzitete i naučnoistraživačke ustanove, organizaciono i procesno je veoma zahtjevan posao koji traži odgovarajuće kompetencije, službe i procedure rada. Prema uporednoj praksi ovakvi poslovi se dodjeljuju samostalnim subjektima koji svoje poslovanje organizuju u skladu sa visokim profesionalnim standardima, uz kvalitetno uspostavljen mehanizam unutrašnje kontrole i nadzora od strane Osnivača.

To su razlozi zbog kojih je u Zakonu o inovacionoj djelatnosti („Službeni list CG”, broj 82/20), a uz prethodno konsultovanje javnosti i analizu drugih sistema, predviđeno osnivanje Fonda za inovacije Crne Gore kao krovne institucije čiji je zadatak da podstiče inovativno preduzetništvo, doprinosi efikasnijoj implementaciji i monitoringu Strategije pametne specijalizacije Crne Gore, a istovremeno i podiže apsorpcione kapacitete u privlačenju EU fondova i pripremi za Evropske strukturne i investicione fondove.

Vlada Crne Gore je na sjednici 11. juna 2021. g. donijela Odluku o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću Fond za inovacije Crne Gore („Službeni list CG”, broj 64/21) i Statut Društva („Službeni list CG”, broj 93/21 od 1. septembra), a u CRPS je upisan 14. septembra 2021. Fond za inovacije Crne Gore osnovan je kao društvo sa ograničenom odgovornošću, radi efikasnijeg sprovođenja inovacione politike, obezbjeđivanja i realizacije sredstava za podsticanje inovacione djelatnosti. Fond je na taj način postao ključno implementaciono tijelo politike inovacije čiji je primarni zadatak implementacija inovativnih programa i projekata sa posebnim fokusom na pametnu specijalizaciju.

Osnovna djelatnost Društva obuhvata sprovođenje inovacione politike obezbjeđivanjem i usmjeravanjem finansijskih sredstava iz nacionalnih, međunarodnih i drugih izvora ka razvoju inovativnog preduzetništva i podsticanju saradnje između naučnog i privrednog sektora. Pored osnovne djelatnosti, Društvo obavlja i druge djelatnosti:

- sprovođenje projekata i programa iz domena strategije pametne specijalizacije, u skladu sa odlukama Savjeta za inovacije i pametnu specijalizaciju;
- pružanje tehničke podrške Savjetu;
- utvrđivanje instrumenata podrške i načina korišćenja sredstava Društva;
- promocija i privlačenje investicija u inovativnoj privredi;

- ostvarivanje saradnje sa međunarodnim institucijama i organizacijama, organima državne uprave, odnosno lokalne samouprave, finansijskim institucijama i subjektima iz oblasti nauke, inovacija, obrazovanja i privrede, za potrebe finansiranja inovacione djelatnosti i sprovođenja inovacione politike;
- podsticanje transfera tehnologija i istraživanja, razvoja i inovacija u privatnom i javnom sektoru;
- podsticanje poslovne saradnje između preduzeća iz Crne Gore i preduzeća iz inostranstva, kroz aktivnosti istraživanja, razvoja i inovacija, tehnološkog transfera i komercijalizacije rezultata istraživanja;
- podsticanje javno-privatnih ulaganja koja omogućavaju osnivanje fondova rizičnog kapitala u svrhu razvoja inovativnog preduzetništva;
- učestvovanje u međunarodnim projektima i programima namijenjenim istraživanju, razvoju i inovacijama;
- tehnička i savjetodavna pomoć organima državne uprave u okviru programa nacionalne, međunarodne i međuregionalne saradnje, usmjerenih na razvoj inovativnog preduzetništva i transfera tehnologija;
- nadzor i praćenje realizacije programa i projekata u nadležnosti Društva;
- druge poslovi u skladu sa zakonom i ovom odlukom.

Fond za inovacije je osmišljen kao specijalizovana institucija koja će okupljati unutrašnje i spoljne stručnjake za istraživanje i razvoj, transfer tehnologije, finansiranje od strane EU, finansijsko upravljanje, evaluaciju projekata i praćenje potreba za sprovođenje vladinih programa koji vode ka većim tehnološkim kapacitetima crnogorskih preduzeća i podsticanju transfera tehnologije i komercijalizaciji inovacija. Očekuje se da će programi Fonda doprinijeti povezivanju istraživanja u priznatim naučnim i istraživačkim centrima sa potrebama privatnog sektora i finansijskim instrumentima, poput početnog i preduzetničkog kapitala i „poslovnim anđelima“ (business angels). Ukratko, različiti programi će dovesti do efikasnije saradnje između akademske zajednice i privatnog sektora i poboljšati inovacije u privatnom sektoru.

2. Pregled inovacionog ekosistema u Crnoj Gori

Crna Gora zauzima vodeće mjesto u procesu pristupanja Evropskoj uniji na Zapadnom Balkanu. Reforme koje se sprovode nisu lake i zahtijevaju veliku političku posvećenost. Inovaciona politika se smatra izuzetno važnom politikom za EU i usko je povezana sa drugim politikama EU poput politike zapošljavanja, tržišne konkurencije, životne sredine, industrije i energije. Uloga inovacija je da pretoče rezultate istraživanja u nove i kvalitetnije usluge i proizvode s ciljem zadržavanja konkurentnosti na svjetskom tržištu i unapređenja kvaliteta života građana.

U proteklih nekoliko godina Crna Gora je započela razvoj nacionalnog inovacionog sistema kako u institucionalnom tako i u zakonodavnom i programskog smislu. Novi Zakon o inovacionoj djelatnosti je usvojen u julu 2020. godine, a njegov cilj je da doprinese većoj efikasnosti u sprovođenju inovacione politike kao i jačoj koordinaciji i sinergiji različitih aktera inovacionog sistema Crne Gore. Kao što je rečeno u uvodu, navedenim Zakonom je predviđeno i osnivanje Fonda za inovacije koji predstavlja krovnu državnu instituciju u implementaciji mjera i programa inovacione politike namijenjene malom i srednjem preduzetništvu, kao i transferu tehnologija s javnih naučno-istraživačkih institucija. Osim Zakona o Inovacionoj djelatnosti usvojen je i Zakon o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija kao *Lex specialis* kojim se želi doprinijeti regulaciji fiskalnog okvira za podsticanje inovacija i ulaganja privatnog sektora u istraživanje i razvoj.

Kada je riječ o inovacionoj infrastrukturi, 2016. godine je započeo s radom Inovaciono Preduzetnički Centar Tehnopolis – Nikšić. Centar je dio Naučno-tehnološkog parka Podgorica čija je izgradnja započela krajem maja 2020. godine i čiji se završetak očekuje do kraja 2022.godine. Tehnopolis se bavi i promocijom i razvojem preduzetništva s naglaskom na inovativno preduzetništvo, te nudi usluge predinkubacije, inkubacije i postinkubacije. Osnivači Naučno-tehnološkog parka Podgorica su Vlada Crne Gore i Univerzitet Crne Gore. Glavni zadaci NTP-a su objedinjavanje i podsticanje inovativnih, naučnih, preduzetničkih i privrednih kapaciteta u Crnoj Gori kroz pružanje uslova za rad i razvoj inkubatorima, inovativnim preduzećima, klasterima itd. Takođe, na području Crne Gore djeluje i više preduzetničkih inkubatora koji pružaju administrativnu, tehničku i savjetodavnu podršku start-upovima i spin-offovima, a to su: Inventivnost i Biznis centar u Podgorici, BSC Bar, Biznis Centar Cetinje i Regionalni biznis centar Berane.

Vlada Crne Gore pozicionirala je inovacije i tehnološki razvoj visoko na svojoj agendi i na strateškom nivou u oblasti inovacione politike opredijelila se za inovativni pristup strateškom planiranju koji omogućava identifikaciju i razvoj komparativnih prednosti zemlje putem utvrđivanja prioriternih oblasti razvoja u kojima je snažna koncentracija istraživačkih i inovativnih kapaciteta i veliki potencijal privrede. U tom smislu, razvoj inovacione djelatnosti i tehnološkog razvoja u Crnoj Gori dominantno su utemeljeni na Strategiji pametne specijalizacije Crne Gore - S3 (2019-2024), koja je usvojena u

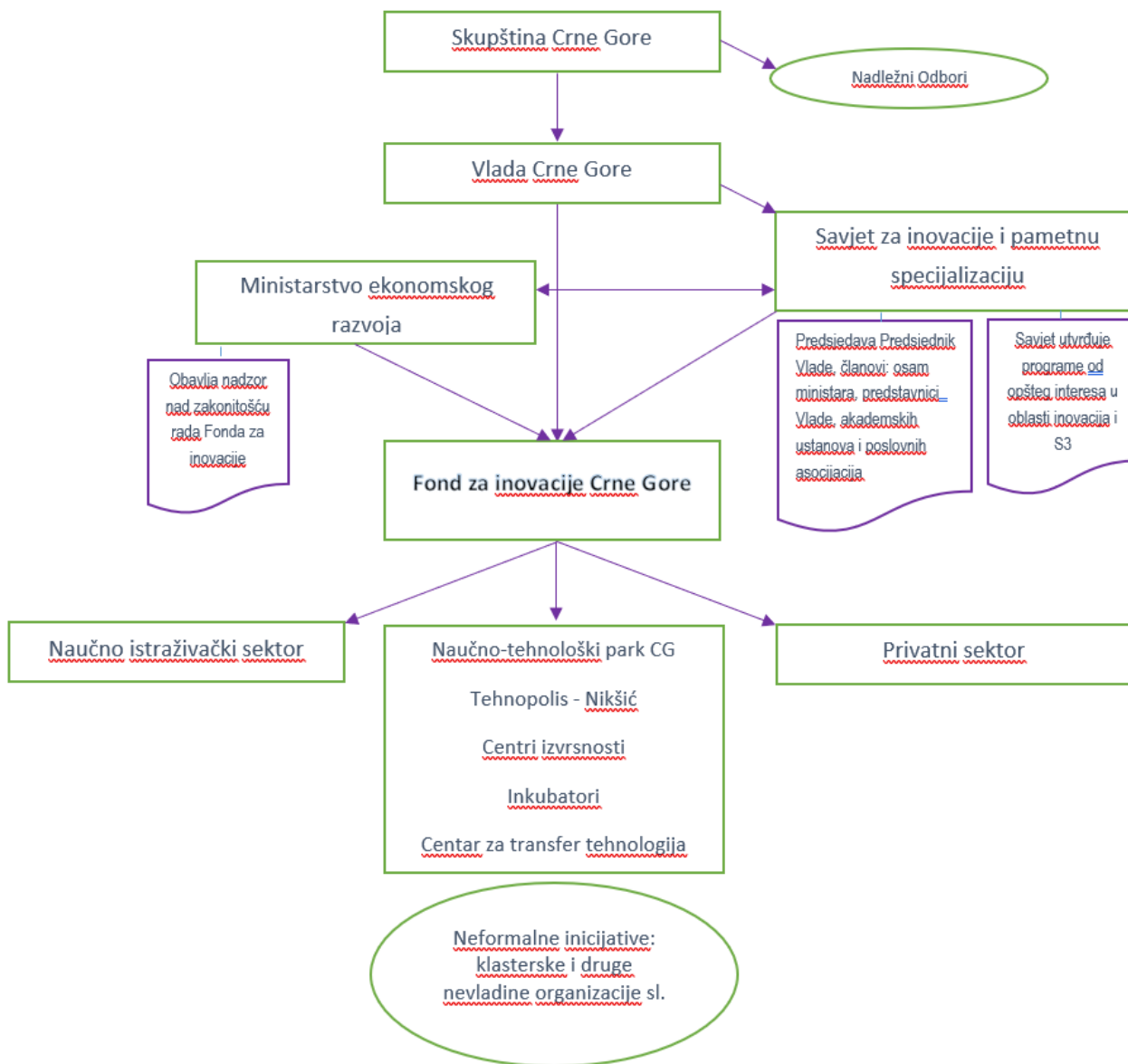
junu 2019. godine. Prioritetne oblasti utvrđene ovom strategijom su: održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane; energija i održiva životna sredina; održivi i zdravstveni turizam i informaciono-komunikacione tehnologije kao horizontalni sektor. U periodu nakon usvajanja S3, sva ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije su većinom bila usmjerena na prioritete, programe, projekte i aktivnosti utvrđene ovim strateškim dokumentom, što je i strateško usmjerenje u narednom periodu.

U skladu sa ovim, obrazovan je i Savjet za inovacije i pametnu specijalizaciju, a prema odluci iz oktobra 2021. godine ovim Savjetom predsjedava predsjednik Vlade Crne Gore, a u njegovom sastavu se nalaze: ministar ekonomskog razvoja, ministar finansija i socijalnog staranja, ministar kapitalnih investicija, ministar javne uprave, digitalnog društva i medija, ministar prosvjete, nauke, kulture i sporta, ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, ministar ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, ministar zdravlja, glavni pregovarač Crne Gore s Evropskom unijom i mnogi drugi eminentni predstavnici crnogorskog društva. Osnivanjem političkog tijela na najvišem nivou se osigurava sinergijski učinak svih aktera koji se bave inovacionom politikom i pokazuje jasnu odrednicu Crne Gore da još snažnije orijentiše svoj razvoj ka društvu baziranom na znanju i inovacijama.

Pored javnog finansiranja, inovaciona djelatnost realizuje se i kroz posebne programe i projekte pravnih i fizičkih lica u Crnoj Gori. Fond za inovacije će kroz svoju djelatnost, aktivno saradivati sa svim subjektima inovacione infrastrukture, u cilju postizanja sinergijskog efekta i sveukupnih pozitivnih rezultata na inovacioni i ekonomski sistem u Crnoj Gori. U planu je i formiranje Centra za transfer tehnologija koji će biti važan infrastrukturni subjekat za razvoj ukupnog inovacionog sistema. Pored toga, u Crnoj Gori tek treba razviti Centar za transfer tehnologije, koji će imati zadatak da njeguje kulturu intelektualne svojine i traži inovativne ideje sa komercijalnim potencijalom. Crnogorsko zakonodavstvo u oblasti prava intelektualne svojine usklađeno je sa pravnim tekovinama EU, ali još uvijek nije razvijen pravni okvir koji reguliše intelektualnu svojinu javnih istraživačkih organizacija. Saradnja između preduzeća i naučno-istraživačkih institucija je usputna, što rezultira skromnim transferom tehnologije, ali nakon njegovog pokretanja, Fond će dio aktivnosti fokusirati na transfer tehnologije, i na taj način će se uz pomoć ovog i drugih osnovanih centara osigurati da što veći broj inovacija izađe na tržište.

Na grafiku 1 prikazan je institucionalni okvir za sprovođenje inovacione politike u Crnoj Gori i mjesto Fonda za inovacije u njemu.

Grafik 1. Institucionalni okvir za sprovođenje inovacione politike u Crnoj Gori

3. Programske linije Fonda za inovacije Crne Gore

Cilj osnovnih programskih linija Fonda za inovacije, se uglavnom odnosi na podsticanje tehnoloških inovacija, a kako bi se stvorio najprikladniji programski okvir za crnogorske potrebe. Koncept se zasniva na pilot osnovnim programskim linijama, čiji je ključni zadatak pružanje podrške cjelokupnom razvoju inovativnih proizvoda i usluga, od ideje do izlaska na tržište, u skladu sa S3 prioritetima i ciljevima evropskog zelenog sporazuma.

Vlada je na sjednici održanoj 23. septembra usvojila Program za inovacije 2021-2024. Cilj ovog Programa je da na jednom mjestu prikaže sve relevantne programske linije podrške inovacijama koje su planirane u narednom periodu, a koje će olakšati inovacionoj zajednici da prepozna sve instrumente koji će biti dostupni i usmjereni na cjelokupni ciklus razvoja inovacije: od same ideje do njene komercijalizacije i izlaska na tržište.

Usvojeni Program sadrži osam programskih linija Ministarstva ekonomskog razvoja, koje će se sprovesti po osnovu javnih konkursa.

Program za inovacije 2021-2024 sadrži i Informaciju o programskom okviru Fonda za inovacije Crne Gore, koji se odnosi na sljedeće programske linije:

- 1. Programska linija inovacija za preduzeća** fokusirana je na obezbjeđivanje početnog finansiranja za novoosnovana preduzeća i finansijsku podršku postojećim preduzećima koja razvijaju inovacije za koje postoji potreba na tržištu. Cilj ovog programa je razvoj inovativnih preduzeća zasnovanih na znanju i tehnološkoj modernizaciji preduzeća. Programska linija vodi ka jačanju inovativnog potencijala, podsticanju tehnoloških inovacija, podsticanju komercijalizacije, zapošljavanju visokokvalifikovanog osoblja, povećanju broja uspješnih inovativnih kompanija, povećanju investicija u istraživanje i razvoj itd. Pored toga, cilj je podsticanje saradnje sa međunarodnim partnerima iz privatnog i naučnoistraživačkog sektora, povećanje međunarodne konkurentnosti, razvoj ljudskih resursa i otvaranje novih radnih mjesta sa krajnjim ciljem da se osigura održivi rast crnogorske ekonomije zasnovane na znanju.
- 2. Programska linija "dokaza koncepta"** fokusirana je na obezbjeđivanje sredstava za ispitivanje komercijalnog potencijala inovativnog koncepta kroz dodjelu grantova za dokaz koncepta. Cilj ovog Programa je da se kroz podršku za dokaz koncepta utvrdi da li je predložena ideja u vezi sa novim postupkom ili tehnologijom izvodljiva i tržišno orijentisana, ukazujući na taj način na izvodljivost daljih ulaganja u razvoj predloženog koncepta. Konkursom se obezbjeđuje finansiranje projekata visokog tehnološkog rizika, tj. onih za koje je nepoznato da li se predloženo rješenje može razviti i biti operativno. Uspješni projekti daju investitorima sigurnost da je postupak tehnički izvodljiv i da je prototip funkcionalan.

- 3. Program "zelenih poslova"** fokusira se na podršku inovativnim preduzećima u stvaranju i održavanju „zelenih poslova“ koji poboljšavaju životnu sredinu, u skladu sa opredjeljenošću crnogorske Vlade da smanji emisiju štetnih gasova sa efektom staklene bašte (GHG), kao i da doprinese zaštiti ozonskog omotača i prilagođavanju klimatskim promjenama. Ideja programa je pružanje podrške za stvaranje „zelenih poslova“. Zeleni poslovi u okviru ove programske linije predstavljaju nova radna mjesta koja se direktno odnose na smanjenje emisije gasova sa efektom staklene bašte (GHG) ili na smanjenje potrošnje energije i sirovina. Pored toga, podrška je namijenjena i transformaciji postojećih radnih mjesta iz „ne-zelenih“ u zelena radna mjesta. Ovaj program namijenjen je crnogorskim inovativnim mikro, malim i srednjim preduzećima (MMSP), koji razvijaju svoje poslovanje i otvaraju radna mjesta za podršku zelenim aktivnostima. Zelene aktivnosti u okviru ovog programa su one koje doprinose ograničavanju emisija gasova sa efektom staklene bašte ili smanjenju potrošnje energije i sirovina. Krajnji cilj ovog programa je razvoj ljudskog kapitala zaposlenog na zelenim radnim mjestima radi podsticanja tranzicije crnogorske ekonomije ka zelenoj ekonomiji.
- 4. Program inovacionih vaučera** obezbijediće vaučere za podsticaj mikro, malim i srednjim preduzećima (MMSP) da pojačaju svoje inovativne aktivnosti i da im se pruži pomoć kako bi smanjili vrijeme potrebno za iznošenje ideje na tržište. Bespovratna sredstva – vaučeri imaju za cilj podsticanje kompanija, kroz niz mjera malog obima, da grade svoje inovativne kapacitete koristeći usluge naučnoistraživačkih institucija za poboljšanje ili razvoj novih proizvoda ili procesa. Na ovaj način, vaučeri za inovativna preduzeća doprinose jačanju saradnje između naučnoistraživačkih organizacija i privrede i boljem korišćenju postojeće istraživačke infrastrukture. Takođe, podstiču upotrebu drugih konsultantskih usluga za poboljšanje performansi u vezi sa poboljšanjem proizvoda ili razvojem proizvoda ili procesa, kao i istraživanje i zaštitu intelektualne svojine. Na kraju, važan aspekt vaučera je podsticaj za zaštitu intelektualne svojine kompanije.
- 5. Programska linija za podsticanje inovacija kroz transfer tehnologije** ima za cilj podsticanje inovacija kroz podršku namijenjenu naučnoistraživačkoj zajednici sa ciljem prenosa tehnologije sa istraživačkih institucija ka sektoru privrede. Cilj ove programske šeme je da grantovima podrži ustanove visokog obrazovanja i naučnoistraživačke ustanove kroz niz manjih instrumenata koji omogućavaju testiranje, zaštitu i korišćenje intelektualne svojine (licenciranje, izdvajanje poput spin-off, itd.), kao i usluge i aktivnosti vezane za analizu tržišta i poslovno planiranje. Transfer znanja i tehnologije je proces koji se javlja u interakciji između visokoškolskih ustanova i naučnoistraživačkih ustanova, s jedne strane, i privrede, odnosno biznis sektora s druge strane, kao i između privrednih subjekata na domaćem ili međunarodnom tržištu. Transfer tehnologije ima važnu ulogu za ekonomiju i društvo u cjelini. Transfer tehnologije je složen proces koji uključuje prenos vještina, znanja, tehnologija, metoda, proizvoda i uređaja između institucija i industrije, s ciljem komercijalizacije naučnog i tehnološkog razvoja.

6. Programska linija kolaborativnih grantova za inovacije fokusira se na jačanje konkurentnosti crnogorskih preduzeća kroz sufinansiranje razvoja inovativnih tržišno-orijentisanih proizvoda, usluga i tehnologija, koji imaju veliki potencijal za komercijalizaciju i tržišnu primjenu. Kroz grantove za saradnju nauke i privrede daje se podrška prenosu inovativnih ideja iz naučnoistraživačkih ustanova na tržište, kroz saradnju sa partnerima iz privrede ili kroz otvaranje novih preduzeća/spin-off kompanija u Crnoj Gori. To će uticati i na jačanje ljudskih resursa i kreiranje novih radnih mjesta.

4. Programske linije podrške Fonda u 2022. godini

Fond za inovacije će tokom 2022. godine pokrenuti svoje prve instrumente podrške inovativnoj zajednici u Crnoj Gori. Uzimajući u obzir programe koje Ministarstvo ekonomskog razvoja implementira tokom 2022. godine, kao i iznos budžetskih sredstava koji je predlogom budžeta predviđen za Fond u 2022. godini, odlučeno je da Fond krajem prvog kvartala raspiše konkurs za dodjelu inovacionih vaučera, a u trećem kvartalu otvori programsku liniju kolaborativnih grantova za inovacije.

Od predviđenih 1 milion eura koje će Fond dobiti iz državnog budžeta, 800.000 eura će biti opredijeljeno za realizaciju dvije programske linije.

Tabela 1: Programske linije Fonda u 2022 godini

Naziv Programa Fonda	Planirani iznos sredstava	Kratak opis programa
Program inovacionih vaučera	100.000 €	Grantovi - vaučeri za preduzeća u vrijednosti od 5.000€ do 8.000€. Objava poziva u martu 2022.godine
Programska linija kolaborativnih grantova za inovacije	670.000 €	Grantovi za preduzeća u vrijednosti do 100.000€. Objava poziva u maju/junu 2022.godine. Budžet uključuje i troškove evaluacije ove programske linije.

Fond radi na detaljnoj razradi ovih programa kojima će biti definisani opšti i posebni uslovi, kriterijumi za izbor, kao i način korišćenja ovih sredstava.

U nastavku su date bliže informacije o ovim programskim linijama:

4.1 Program inovacionih vaučera

Osnovne karakteristike: Programom dodjele inovacionih vaučera obezbijediće se podsticaj mikro, malim i srednjim preduzećima (MMSP) da pojačaju svoje inovativne aktivnosti i da im se pruži pomoć kako bi smanjili vrijeme potrebno za iznošenje ideje na tržište.

Cilj Programa: Bespovratna sredstva – vaučeri imaju za cilj podsticanje kompanija, kroz niz mjera malog obima, da grade svoje inovativne kapacitete koristeći usluge naučnoistraživačkih institucija za poboljšanje ili razvoj novih proizvoda ili procesa. Na ovaj način, vaučeri za inovativna preduzeća doprinose jačanju saradnje između naučnoistraživačkih organizacija i privrede i boljem korišćenju postojeće istraživačke infrastrukture. Takođe, podstiču upotrebu drugih konsultantskih usluga za poboljšanje performansi u vezi sa poboljšanjem proizvoda ili razvojem proizvoda ili procesa, kao i istraživanje i zaštitu intelektualne svojine. Na kraju, važan aspekt vaučera je podsticaj za zaštitu intelektualne svojine kompanije.

Uslovi za prijavljivanje:

- Inovativna MMSP registrovana u Crnoj Gori;
- Podnosilac projekta mora biti upisan u Registar inovacione djelatnosti u Crnoj Gori najkasnije u postupku odobravanja granta, a prije potpisivanja ugovora;
- Naučnoistraživačka ustanova pružalac usluge mora biti upisana u Registar licenciranih naučnoistraživačkih ustanova i
- Drugi pružaoci usluga moraju imati dokazano iskustvo u oblasti koja je kandidovana od strane MMSP.

Tematski fokus: Sve tematske oblasti - primjenjuje se *bottom up* pristup, odnosno odozdo prema gore, što znači da podnosioci prijava određuju tematsku oblast projekta u saradnji sa partnerima u konzorcijumu. Prednost pri izboru će imati projekti koji imaju usklađen plan aktivnosti sa Strategijom pametne specijalizacije, kao i drugim strategijama koje uređuju oblast inovacione djelatnosti.

Ukupan budžet: 100.000 Eura

Iznos podrške po pojedinačnom projektu: do 8.000 Eura po projektu

4.2 Programska linija kolaborativnih grantova za inovacije

Opšte karakteristike: Predmet ove programske linije je dodjela kolaborativnih grantova za inovativne projekte.

Ciljevi Programa: Cilj ove programske šeme je jačanje konkurentnosti crnogorskih preduzeća kroz sufinansiranje razvoja inovativnih tržišno-orijentisanih proizvoda, usluga i tehnologija, koji imaju veliki potencijal za komercijalizaciju i tržišnu primjenu; podrška prenosu inovativnih ideja iz naučnoistraživačkih ustanova na tržište, kroz saradnju sa partnerima iz privrede ili kroz otvaranje novih preduzeća/spin-off kompanija u Crnoj Gori; i jačanje ljudskih resursa i kreiranje novih radnih mjesta.

Uslovi za prijavljivanje:

- Naučnoistraživačke ustanove, ustanove visokog obrazovanja, centri izvrsnosti i privredni subjekti (inovaciono-preduzetnički centar, poslovni inkubator, privredno društvo, odnosno dio privrednog društva) upisani u Registar inovacione djelatnosti.
- Podnosilac projekta se ne može samostalno prijaviti na Konkurs, već u partnerstvu sa najmanje jednim domaćim pravnim licem, koje ispunjava uslove propisane javnim konkursom.
- Partnerstvo u svom sastavu mora imati najmanje jedan privredni subjekat iz Crne Gore.
- Angažovanje međunarodnih partnera može biti samo po osnovu ugovora o ekspertskim ili konsultatskim uslugama.

Tematski fokus: Sve tematske oblasti - primjenjuje se *bottom up* pristup, odnosno odozdo prema gore, što znači da podnosioci prijava određuju tematsku oblast projekta u saradnji sa partnerima u konzorcijumu. Prednost pri izboru će imati projekti koji imaju usklađen plan aktivnosti sa Strategijom pametne specijalizacije, kao i drugim strategijama koje uređuju oblast inovacione djelatnosti.

Ukupan budžet: 670.000 Eura

Iznos podrške po pojedinačnom projektu: do 100.000 Eura

Fond radi na pripremi detaljno razrađenog programa kojim će se utvrditi opšti i posebni uslovi, kriterijumi za izbor, kao i način korišćenja ovih sredstava.

5. Izgradnja informacionog sistema

Za svaku programsku liniju Fond za inovacije Crne Gore priprema poseban poziv za podnošenje prijedloga, uključujući ključne datume, specifične tehničke/konceptualne informacije i ključne administrativne procedure.

U saradnji sa UNDP kancelarijom u Crnoj Gori, obezbijedena je podrška koja je omogućila razvoj online platforme kao novog modernog servisa koji će biti dostupan svim budućim potencijalnim korisnicima sredstava Fonda od samog početka i objave prvih poziva, čime će se značajno pojednostaviti način prijavljivanja, upravljanje, pregled i obrada zahtjeva za podršku inovacijama, kao i proces evaluacije, izvještavanja i praćenja realizacije finansiranih projekata.

Kompletna platforma tj. svi njeni elementi, razvijeni su dvojezično na crnogorskom i na engleskom jeziku. Platforma za *online* podnošenje zahtjeva, razvijena je na način da podržava sve programske linije koje samostalno definiše Fond za inovacije. Platforma (portal/sistem) se sastoji iz tri dijela koji su u međusobnoj vezi i namijenjeni su za tri grupe korisnika – Aplikant, Korisnik Fonda i Evaluator.

Implementirani su sljedeći moduli/funkcionalnosti sistema:

Javna aplikacija	Interna aplikacija	Aplikacija za evaluatore
<ul style="list-style-type: none"> ✓Pristup portalu ✓Izbor jezika ✓Registracija korisničkog naloga ✓Reset korisničke lozinke ✓Prijava na sistem ✓Promjena korisničke lozinke ✓Preuzimanje projektne dokumentacije ✓Preuzimanje korisničke dokumentacije ✓Ažuriranje korisničkog naloga ✓Unos zahtjeva/prijave ✓Ažuriranje zahtjeva/prijave ✓Brisanje zahtjeva/prijave ✓Ažuriranje i brisanje priložene dokumentacije uz zahtjev/prijavu ✓Automatska administrativna provjera ✓Validacije ✓Podnošenje zahtjeva/prijave u Fond ✓Pregled zahtjeva/prijave ✓Monitoring i upravljanje ✓Pretraga podataka ✓Tabelarno i grafičko predstavljanje podataka ✓Mogućnost exporta podataka u .pdf, .xls format 	<ul style="list-style-type: none"> ✓Pristup portalu ✓Prijava na sistem ✓Promjena korisničke lozinke ✓Definisanje parametara sistema ✓Unos, ažuriranje, brisanje korisničkih naloga ✓Upravljanje sa bazom evaluatora ✓Unos, ažuriranje i brisanje projektne dokumentacije ✓Preuzimanje projektne i korisničke dokumentacije ✓Ažuriranje zahtjeva/prijave ✓Ažuriranje i brisanje priložene dokumentacije uz zahtjev/prijavu ✓Administrativna provjera ✓Validacije ✓Obrada zahtjeva/prijave u Fond ✓Pregled zahtjeva/prijave ✓Monitoring i upravljanje ✓Pretraga podataka ✓Tabelarno i grafičko predstavljanje podataka ✓Statističko praćenje ✓Mogućnost exporta podataka u .pdf, .xls format 	<ul style="list-style-type: none"> ✓Pristup portalu ✓Izbor jezika ✓Reset korisničke lozinke ✓Prijava na sistem ✓Promjena korisničke lozinke ✓Preuzimanje projektne dokumentacije ✓Ažuriranje korisničkog naloga ✓Ažuriranje zahtjeva/prijave ✓Ažuriranje priložene dokumentacije uz zahtjev/prijavu ✓Automatska administrativna provjera ✓Validacije ✓Podnošenje zahtjeva/prijave u Fond ✓Pregled zahtjeva/prijave ✓Monitoring i upravljanje ✓Pretraga podataka ✓Statističko praćenje ✓Tabelarno i grafičko predstavljanje podataka ✓Mogućnost exporta podataka u .pdf, .xls format

Kompletan proces podnošenja, evaluacije i odabira projekata pokriven je informacionim sistemom i može se opisati u nekoliko faza:

- Registracija podnosioca prijava/korisnika;
- Proces podnošenja prijedloga;
- Administrativna i provjera podobnosti;
- Proces evaluacije prijedloga;
- Odluka o finansiranju i odabir projekata za finansiranje;
- Proces podnošenja Izvještaja o napretku i finalnog izvještaja Fondu za inovacije.

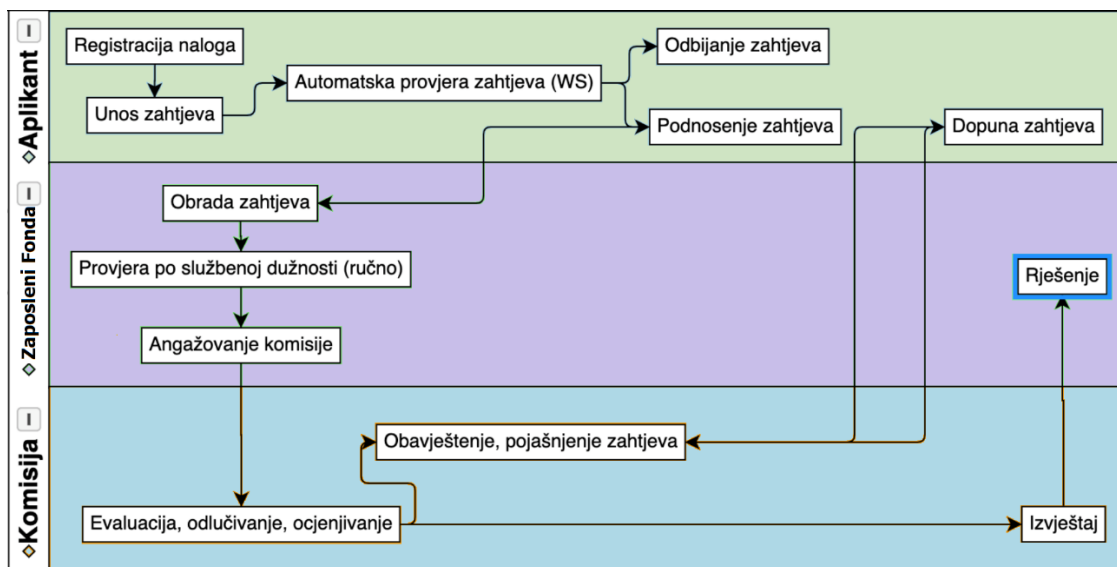
Fond za inovacije Crne Gore vrši početnu administrativnu kontrolu prijedloga grantova i odgovoran je za praćenje fizičke i finansijske implementacije finansiranih projekata, kao i pregled izvještaja o napretku koje pripremaju korisnici grantova. Ova platforma će uključivati i Sistem izvještavanja o napretku na projektima koji omogućava korisnicima grantova da podnose periodične, godišnje i završne izvještaje.

Interna aplikacija *online* platforme Fonda služi za monitoring, upravljanje, pregled i obradu zahtjeva za podršku inovacijama kroz dostupne programske linije Fonda. Putem ove aplikacije podešavaju se parametri sistema, određuju aktivne programske linije, potrebna dokumentacija, prate se uslovi za odobravanje, odbijanje, slanje na dopunu zahtjeva, kao i sva ostala pitanja od značaja za ostvarivanje prava na podršku inovacijama.

U okviru platforme biće omogućen i proces evaluacije, tj. ocjenjivanja zahtjeva koji su dostavljeni Fondu i ovaj dio Sistema namijenjen je domaćim i inostranim evaluatorima, te je iz tog razloga i ovaj segment a ujedno i cijeli sistem dvojezičan.

Platforma omogućava da zaposleni iz Fonda za inovacije pristigle zahtjeve/prijave prosljeđuju na evaluaciju odabranim recenzentima/evaluatorima, nakon čega prikupljaju njihove ocjene i donose odluku o finansiranju predloženog projekta.

Slika 1: Šematski prikaz procesa podnošenja projektne prijave do donošenja odluke

Za realizaciju predviđenih poziva koje će Fond realizovati u budućem periodu pripremljena je moderna, sigurna i skalabilna platforma, koja je lako prilagodljiva i proširiva i u potpunosti zadovoljava trenutne i buduće potrebe Fonda u prikupljanju, administrativnoj kontroli, obradi, evaluaciji, praćenju, dostavljanju i izvještavanju internih i eksternih potreba o pristiglim *online* prijavama.

Tokom prvog kvartala 2022. godine, u saradnji sa Ministarstvom javne uprave, digitalnog društva i medija, biće obezbijeđeni i ostali neohodni preduslovi za prebacivanje razvijene platforme sa razvojne na produkcionu infrastrukturu i puštanje sistema u produkcionu rad.

Time će biti ispunjen jedan od najznačajnijih preduslova za pokretanje svih budućih programskih linija i objavu prvog javnog poziva od strane Fonda.

6. Stvaranje i jačanje kadrovske baze Fonda

Kako bi Fond za inovacije mogao početi sa radom u punom kapacitetu i imao efikasne i transparentne operacije, neophodno je zaposliti stručno ključno osoblje. Analizom trenutnih potreba i raspoloživih sredstava predviđenih budžetskim planom za 2022. godinu, zaključeno je da je u prvoj godini rada potrebno otvoriti sljedeće radne pozicije:

1. Izvršni/a sekretar/ka – 1 izvršilac;
2. Menadžer/ka Programa – 3 izvršioca;
3. Menadžer/ka za međunarodnu saradnju i finansiranje – 1 izvršilac;
4. Samostalni/a stručni/a savjetnik/ca za pravne poslove i javne nabavke – 1 izvršilac;
5. Samostalni/a stručni/a saradnik/ca za finansije i platni promet – 1 izvršilac.

Proces oglašavanja navedenih pozicija po proceduri Zavoda za zapošljavanje i intervjui za izbor kandidata, sprovedeni su tokom novembra i decembra, a odabrani zaposleni će početi da rade u januaru 2022. godine.

Osim navedenih zaposlenih, Fond će kroz program stručnog osposobljavanja angažovati i jednog pripravnika.

Razvoju i izgradnji kapaciteta Fonda značajnu podršku pružaju Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) i Evropska Unija.

Fond je posredstvom UNDP-a dobio značajnu podršku za jačanje kapaciteta kroz *projekat "Norveška za vas – Crna Gora"*. Glavni zadatak projekta je da poveća efikasnost i efektivnost podrške koja se pruža razvoju i transformaciji mikro, malih i srednjih preduzeća. Okupljanjem svih uključenih strana na nacionalnom i lokalnom nivou, biće omogućena razmjena iskustava, dobrih praksi i aspekata za

poboljšanje, čime će se doprinijeti razvoju lokalne ekonomije, sa naročitim fokusom na digitalnu transformaciju, zelenu ekonomiju i inovacije. Projekat je usklađen sa relevantnim nacionalnim strategijama Crne Gore i Ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih nacija.

Podrškom Evroske Unije kroz *IPA projekat "Tehnička pomoć za podršku implementaciji Strategije pametne specijalizacije"*, Opšti cilj ovog projekta je podrška uspostavljanju funkcionalnog inovacionog eko-sistema zasnovanog na S3 konceptu kroz izgradnju institucionalnih kapaciteta i unapređenje inovacionih kapaciteta crnogorskih MMSP. Projekat će u krajnjem povećati kapacitete odabranih korisnika grantova za upravljanje i implementaciju projekata koje finansira EU.

Dio aktivnosti u okviru ovog projekta usmjeren je na podršku osnivanju i izgradnji kapaciteta Inovacionog fonda Crne Gore u cilju omogućavanja dobrog upravljanja, kreiranja visoko relevantnih inovacionih programa koji omogućavaju usklađenost sa najsavremenijim evropskim smjernice i politike u oblasti inovacija kao što su javne nabavke, propisi EU o državnoj pomoći, prava intelektualne svojine itd. Pomoć je predviđena i u dijelu upravljanja i praćenja implementacije ugovora, procedura koje se primjenjuju na IPA projekte i izvještavanje o projektima.

U dijelu podrške izgradnji kapaciteta Fonda, kroz ova dva projekta biće organizovane različite obuke putem kojih će menadžment i osoblje Fonda steći odgovarajuća znanja i vještine kako bi mogli razvijati i voditi kompleksne programe i projekte koji će biti finansirani kako iz državnog budžeta tako i iz Evropskih fondova. Tokom 2022. godine zaposleni Fonda će proći cijeli niz specifičnih treninga i seminara na teme koje su vezane za pripremu grant šeme, implementaciju javnih poziva, transparentnost procesa selekcije projekata, kreiranje efikasnog okvira za monitoring za implementaciju projekata, mjerenje rezultata projekta, pravila državne pomoći, zaštita prava intelektualne svojine, IPA procedure i slično.

Ovaj vid podrške će Fond iskoristiti i za organizaciju obuka za kompanije čiji su projekti odabrani za finansiranje. Teme obuka će biti vezane za: finansijski menadžment, upravljanje projektima, intelektualnu svojinu, razvoj poslovanja i marketing. Osim toga, različita predavanja na temu značaja inovacija i inovativnog razmišljanja će biti organizovana za širu javnost.

7. Brend i kreiranje prepoznatljivosti u javnosti

Kako Fond za inovacije tek počinje sa radom, naredne godine ima priliku da kreira prepoznatljiv imidž u javnosti i kroz narativni i vizuelni *storytelling* izgradi brend. Nakon javnog konkursa izabran je logo koji se lako pamti i u simboličkom i koloritnom smislu pokazuje vezu između prirode i nauke.

Početkom 2022. godine Fond će kreirati kampanju koja ima za cilj upoznavanje javnosti sa ključnim djelatnostima, planiranim aktivnostima i mogućnostima za finansiranje koje ima na raspolaganju inovativna zajednica u Crnoj Gori. Tokom cijele godine biće organizovana predavanja za širu javnost kako bi se podigla svijest o značaju inovacija za razvoj društva.

Fond će tokom trajanja javnih poziva promovisati programe podrške kroz organizaciju predavanja, informativnih dana i gostovanja u televizijskim i radijskim emisijama, štampanim medijima i online portalima. Značaj inovacija i programi Fonda će konstantno biti promovisani preko web portala i kroz kanale na društvenim mrežama.

8. Finansijski plan Fonda za inovacije za 2022. godinu

Preko Ministarstva ekonomskog razvoja, za Fond za inovacije je iz Budžeta opredijeljen 1 milion Eura za 2022. godinu. Planirano je da od toga 230 hiljada bude namijenjeno pokrivanju operativnih troškova, a 770 hiljada za programe. Pregled planiranih prihoda i rashoda je dat u tabeli 2. Važno je naglasiti da će operativni troškovi kao procenat ukupnog budžeta dosta padati kako bude rastao ukupni budžet, jer marginalni trošak dodjele dodatnih sredstava nije visok.

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 30.12.2021. godine usvojila odluku o produženju ekonomskog državljanstva za 12 mjeseci prema kojoj svi novi aplikanti za ekonomsko državljanstvo moraju da uplate dodatnih 100,000.00 eura u Fond za inovacije Crne Gore. Ova potencijalna sredstva koja će biti stavljena na raspolaganje Fondu nisu projektovana ovim finansijskim planom.

Tabela 2: Finansijski plan za 2022. godinu

FINANSIJSKI PLAN ZA 2022. GODINU	Iznos u eurima
I PRIHODI IZ BUDŽETA	1.000.000 €
II UKUPNI TROŠKOVI	1.000.000 €
1.1. Troškovi rada (troškovi bruto zarada zaposlenih i naknada zaposlenima, naknade za rad odbora direktora, ugovori o djelu, autorskih ugovora i dr.)	200.000 €
1.2. Troškovi materijala	4.114 €
1.3. Troškovi opreme i namještaja	10.043 €
1.4. Trošak usluga	14.633 €
1.5. Ostali troškovi	1.210 €
2. Realizacija dvije programske linije Fonda	770.000 €
III FINANSIJSKI REZULTAT (I – II)	0 €

Napomena:

Ukoliko budu obezbijedjeni dodatni izvori finansiranja, Fond može pokrenuti dodatne programske linije podrške u 2022. godini.